Đ. Hy Đại Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Học Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ Kho Báo Xưa của Đại Học Cornell)

DIRECTEUR — PROPRIÉTAIRE: NGUYỄN-VĂN-CỦA
TELEPHONE: 206
LOCTINH — SAIGON

GIÁ BÁN

Một năm	12$00	15$00
Sáu tháng	6.50	8.00
Ba tháng	3.50	4.50

BÁN LẺ MỖI SỐ... 0$05
Báo nào thì hết từ ngày mồng một và ngày 15 mỗi tháng và phải trả tiền trước.

Lục Tỉnh Tân Văn

(LỤC-TỈNH TÂN-VĂN & NAM-TRUNG NHỰT-BÁO RÉUNIS)

開新省六 報日中南

JOURNAL QUOTIDIEN

NHỰT BÁO xuất bản mỗi ngày, trừ ngày lễ và chúa nhựt

POUR LES ANNONCES:
s'adresser à Saigon:
aux Bureaux du Journal
rue Catinat, 185-187 (1er étage)
à Hanoi: aux Bureaux du Trung-Bắc Tân-Văn
à Paris: chez M. M. Meyence & Fils
8, rue Taranne
On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

Thư, chèo-phiếu và mandats gửi mua báo thì đề ngày cho M. NGUYỄN-VĂN-CỦA, Trung-ký Lục-Tỉnh Tân-Văn, còn bài vở đăng báo thì đề cho M. LÊ-HOÀNG-MƯU, ở đó.

KHÁCH-TRÚ BỐI VỚI QUỐC-TRÁI

Thêm một lời cho rõ phải chăng

Cách mấy ngày trước, nơi trang đầu của tờ báo, chỗ thường đăng bài luận-thuyết của bổn-báo chủ-bút, có bài đề tựa «*Ngọn ran tất đất*» của M. *Lê-hoàng-Mưu*, trách lòng khách-trú về cách đối đãi với Chánh-phủ Đông-pháp rất hẹp hòi. Xét rằng Chánh phủ Đông-pháp đãi khách-trú đồng đẳng với dân Annam, coi khách-trú sang qua kỳ ngụ trong cõi nầy như con dân Annam, và có khi đặng nhà-nước hậu tình hơn dân Annam nữa, chẳng gọi khách-trú như dân ngoại-quốc, nên khách-trú mới đặng thong thả vào ra, tới lui buôn bán trót qua ba-trăm-ngàn người. Đã vậy nhà-nước lại còn rộng để cho khách-trú, trong bổn nghề nông-thương kỷ-nghệ, làm sao xong thì làm, chẳng buộc khách-trú theo luật buộc dân ngoại-quốc. Rộng cho đến đỗi, các việc đầu giá lãnh trong xứ, bắt luận lãnh công việc làm hay là lãnh các mối chợ, là việc nhà-nước, chiếu theo luật, dành để cho dân Pháp và dân bổn-xứ hưởng lợi, mà nhà-nước cũng để cho khách-trú đầu tranh lãnh chịu. Nhờ ân ấy, ba mươi muôn khách-trú ngụ đây mới đặng, phần nhiều lập nên nghiệp cả, làm cật no lòng, an cư lạc nghiệp; có phước hơn bốn trăm triệu đồng-bang bên Trung-huê khỏi chịu sa hầm sẩy hang, nằm sương gối vát trót mấy năm Cách-mạng đạp đổ nhà Thanh, dựng nghiệp Trung-huê dân-quốc, cho đến ngày nay bấy còn thấy vũng máu oan hồn, đống xương vô-định. Vậy mà khách-trú có biết ơn Chánh-phủ Đông pháp chăng? — Biết chăng thì chưa rõ thấu, duy thấy trong kỳ quốc-trái nầy, ba trăm ngàn khách-trú ở đây đến ân báo bổ một cách rất nên lại lẽo. Lẽ gì ba trăm ngàn khách-trú, vì ngôn rau tất đất, ra mở người gánh chịu một hai đồng mới phải cho, nếu chẳng muốn gồm bao trọn, cho hay quốc-trái dùng để làm đàng xe-lửa, mở mang kinh-tế là một mối lợi lớn, từ xưa, cảng quyền ở trong tay khách-trú. Có ly đâu trong ba-trăm-ngàn người lại có ba bốn người phòng trái thôi? Vậy cũng gọi là ngon rau tất đất đó chăng?

Ách mấy ngày sau đây, cũng nơi trang đầu, khoản đầu, cũng chỗ đăng bài luận thuyết, lại có bài, cũng của M. *Lê-hoàng-Mưu* đề tựa «*Thừa nước đục thả câu*»; bài nầy — xin nhắc sơ lại — cũng chẳng chi ngoài tình khách-trú đối đãi với Chánh-phủ Đông-pháp. Chỉ cho nhà-nước thấy, ngoài sự ba trăm ngàn người có ba bốn người phòng trái, còn hai tên khách-trú Hui-bổn-Hoa Tang-Chenh, là hai anh em ruột, chủ tiệm cầm đồ, nhờ nhà-nước chở chúa cho mà trở nên tay cự phú. Ngoài trừ mối lợi về tiệm cầm đồ, Hui-bổn-Hoa còn làm chủ đất cát, nhà cửa, phố-xá trong thành phố Saigon nầy gần hết phần nửa; lại cũng còn làm chủ — theo như tiếng thiên hạ đồn — một cái tiệm cầm giấy cho đồ lấp trong một căng nhà Lục-tỉnh khách-sạng ở đường d'Espagne, đối rằng mua bán giấy cầm đồ, mà cầm thế giấy cầm đồ, có một đồng bạc vốn, mỗi ngày ăn lời sa-nhỏ. Ấy là lợi thâng ba mươi phần, lợi nhơn, ba trăm sáu chục phần đó. Một đồng bạc vốn, một năm sanh ba đồng sáu bạc lời! Đã có kích-bác chăm qui mấy lần, phép nước luật quan không hề ngó tới. Bề thế vậy, sự nghiệp vậy, mà kỳ quốc-trái nầy cầm có 10 ngàn đồng bạc mà phòng trái. Nếu chẳng kể mấy tên có phòng trái đã kể ra, thì ba trăm ngàn khách-trú đã chẳng giúp lại cón thừa nước đục mà thả câu là khác! Biết kỳ quốc-trái nầy, mấy nhà ruộng tâm thường, không sẵn bạc; muốn, vì nước ra sức giúp, thì phải lo kêu bán lúa bồ. Biết vậy nên lúa đang giá từ 78 tới 80 đồng, vàng sụt còn có năm mươi sáu. Thường kỳ có phải khách-trú thừa nước đục thả câu chăng? Ấy là chỗ họ vì ơn chỗ che mà bỏi đáp đó! Từ đây Chánh-phủ Đông-pháp phải liệu mà đãi họ cách nào cho vừa?

Vì hai bài kể ra trên đó lại cũng vì cầu hỏi Chánh phủ nầy đây, một hiệu báo Langsa, mà là báo của khách-trú — *ấy là việc tư của người không cần luận đến* — bữa 28 Mars, có bài «*khách-trú đối với quốc-trái*» phản đối rằng người mà trách khách-trú tham lam,ăn ở chẳng vừa, qua đây nhờ ơn nhà-nước Langsa bảo hộ, buôn bán làm ăn đặng thới, tom góp bạc tiền chuyên lần về xứ, không đem ra mà giúp quốc-trái; trách vậy lầm. Tớ bảo ấy lại nói đem tiền về xứ là bưỡi trước kia, chớ từ mười mấy năm sau đây, bên Trung-huê loạn ly, trộm cướp lấy lừng, cang-qua chẳng dứt, nhà có của ở sao yên, giữ gìn sao đặng mà gởi về. Có bao nhiêu, khách-trú cất để đến nay hết. Lớp nào dùng buôn bán ra vô, thì để nhà, còn lớp nào dư, không dùng tới, thì gởi nhà Băn hết thảy. Bởi vậy kỳ quốc-trái nầy, khách-trú mới có người có sẵn bạc trong tay nhiều mà cho vay lớn. Như Quách-Đàm cho một mình 120 ngàn; Nam-Long, 40 ngàn; Tạ-ma-Yan, 50 ngàn; Guân-hồng-Sen, 15 ngàn, hội chủ nhà mảy, 250 ngàn; cho lớn số hơn người Annam bội phần, còn phiền chi nữa. Lại như mấy kỳ quốc trái trước, phải lấy lẽ công mà nhìn biết giùm cho khách-trú, vì ơn nhà-nước bảo bọc, khách-trú cũng đã có xuất bạc phòng trái đã không kể xiết, chớ phải không sao!

Tưởng viết bài *thừa nước đục thả câu* đủ cho Chánh-phủ dòm thấy rõ thôi, không cần nói nữa, chẳng đề nay lại còn thấy qui đồng nghiệp hữu bảy cớ mà bào chữa cho khách-trú, kiếm lời mà bình vực khách-trú, nên ấy là cực chẳng đã, phải nói thêm một đôi lời giải ra minh bạch cho biết lẽ phải chăng. hồ qua e lẽ một tiếng chung, độc giả khỏn phân biệt động.

Qui đồng nghiệp bình vực khách-trú, bào chữa cho khách-trú, tôi chẳng lấy chi làm lạ, song việc ấy là phận sự của qui đồng-nghiệp, việc tư của qui đồng-nghiệp, tôi chẳng muốn phanh phui trên tờ báo làm gì, cho ra lẽ nói-da xáo thịt.

Nói trong bài luận *khách-trú đối với quốc-trái* của qui đồng-nghiệp đề bào chữa cho khách-trú khỏi tiếng vong ân, cho hay có muốn lời, tôi xin trích ra hai khoản: Một là từ mười mấy năm sau đây khách-trú không có gởi bạc về Tàu như thuở trước; hai là khách-trú cho lần số hơn Annam, phải không sao mà phiền trách.

Tôi chẳng dám sao mà phụ mà nói rằng lời của qui đồng-nghiệp giải vậy đó là phi lý, song tôi chẳng cho là trung lý, mà tôi lại cho là nghịch chánh-lý. Thuở thái bình khách-trú qua buôn bán làm ăn trong xứ mấy, giỏi lẽ gì mà công kiệm của, có dư ra, thường năm, nhóm chẳng xuống tàu mà đem về, thì cũng gởi chơn-ngân em đem về, không nửa thì gởi mần-da về, cấp dưỡng cha mẹ anh em bên nước. Ấy là thuở thái-bình, bền còn không bề thế sanh nhai mà chi đó, hoặc tay làm cón không đủ hàm nhai thay, huống chi cơn bác loạn, nếu chẳng gởi về thì chẳng anh em của họ ở bên cõi gì? ; cũng vì lúc loạn ly, nhà nào lo bảo hộ lấy gia tiền nhà ấy mà lánh việc binh-đao, ở sao an mà lo làm ăn buôn bán? Dẫu rằng nhà cửa ở tại tỉnh thành cũng vậy, chẳng lựa là ở đâu non góc núi, là nơi quân trộm cướp, thừa lấy cơ hội mà nhiều loạn. Theo ý tôi lại trống, xin cáo lỗi, nếu sở kiến của qui đồng-nghiệp với tôi chẳng đồng, từ buổi Cách-mạng diệt quân quyền, dạp nhà Thanh, dựng Trung-huê dân-quốc mà gây nên Nam-Bắc đánh phân cho tới giờ, những khách-trú ly hương, nhứt là khách-trú kỳ ngụ trong cõi Đông-pháp nầy, đều phải gởi bạc về Tàu hằng hai hằng ba buổi xưa,mà cấp dưỡng anh em cha mẹ; cũng bởi kẻ từ-phụ xét kỹ trong nước cho đến nay, lớp thì bị việc cang qua, lớp thì thất mùa, chẳng cần kể chi khác hơn là gạo với cuối, gạo cuối càng bữa giá càng thêm cao; nếu còn có tiếng chi có nghĩa cao hơn và khác hơn là tiếng tục thường vì *cuối quế gạo châu*, thì tôi cũng đem hết ra đây mà nói, cho vừa cho xứng. Biết vậy mà có ai trách móc chi đến tư sự của khách-trú; đạo làm con, phải lo nuôi dưỡng cha mẹ là lẽ hằng trong thiên-hạ, trách là trách khách-trú vong ân, thường thả qua đây buôn bán làm ăn trót ba trăm ngàn người, nhờ ơn nhà nước bao bọc chở che mà phần nhiều nên nghiệp cả. Nay quốc gia hữu sự, trong bà chúc mươn khách-trú có mấy tên ra tay, cón bao nhiêu đã làm tai điếc mắt ngơ thì chớ, lại còn thừa nước đục mà thả câu, lẽa lúc ngặt nghèo hạ giá lúa xuống đăng mua mà thủ lợi. Dường ấy hà chẳng khá trách cái cách của khách-trú ở với nhà nước Langsa vậy ru? May là còn đồng đẳng với dân Annam, cón phục tùng luật phép Đông-pháp như Annam, mà khách-trú đã vội vong ân làm đều bất nghĩa vô nghi như thế; qui đồng nghiệp nghĩ coi nước ngày mai đây khách-trú có Lãnh-sự trong cõi nầy rồi, trở nên dân ngoại quốc rồi, chẳng còn đứng xen hàng ngũ chi với Annam ta nữa, thì khách-trú sẽ đem lòng ở với nhà-nước Langsa ra đến thế nào? Xin qui đồng nghiệp xét lấy. Tôi dám tưởng chắc chừng họ có quan L. nh-sự của họ rồi, họ chẳng còn nhìn biết tới qui đồng nghiệp hữu lá ai nữa mà! Chừng ấy qui đồng nghiệp có biết ăn năn đã muộn! Bất quá gian thế mà bỏ là cùng!

Qui đồng nghiệp lại đem mấy lên Quách-Đàm, Nam-Long, Tạ-ma-Yan, Guan-hồng-Sen với các chủ nhà mảy mà chỉ ra, bảo rằng mấy người ấy cho lần số hơn người Annam bội phần. Sao qui đồng nghiệp không xách tên Hui-bổn-Hoa đem ra luôn thể? Có khỏ thì thôi, trong ba trăm ngàn khách trú ngụ đây, có mấy tên đó ra cho vay, kẻ người hai muôn, người bốn năm muôn, qui đồng nghiệp thấy số muôn mà vội tưởng nhiều; quên rằng Annam nằm tên đàn mạt ở chốn thâm sơn cùng cốc, sẵn giả thủ quê, cả đời chưa biết hưởng một đồng su lợi về thương mãi kỳ nghề trong xứ nầy là gì, cón phải vì nước quên nhà, vì ân quên phận, eh ng đậu nhau mỗi tên mười đồng cho đủ số năm chục mà mua một vé. Phải lấy phần đông làm hơn, chớ sao qui đồng nghiệp lại lấy phần ít đem ra mà so sánh? Trong ba mươi muôn, có một, hai, ba, bốn, năm, sáu, bảy, giành dải nhứt, còn bao nhiêu đứng ngoài sổ, thì sao cho bằng ba mươi muôn người tầm thường, đứng sau, mà không trật không sót một người nào cả thảy?

Ôi, hơi vắn, lời dài, nói sao xét nỗi! Chánh-phủ Đông-pháp đã thấu nỗi niềm; nên, qui đồng nghiệp đầu có ngôn ngữ như trư, bào chữa cho khách-trú cách nào đi nữa cũng không thể gỡ nổi cái tiếng phi ân bội nghĩa.

Lê-hoàng-Mưu.

Cuộc diễn-thuyết

tại Namkỳ Khuyến-học-hội

Ngày 8 Avril nầy là ngày khởi diễn-thuyết tại **Nam-kỳ khuyến-học hội** «*L. T. T. V.*» *hôm ngày 30 Mars đã đó bảy đề ra, cho đến được biết ngày ấy đến dự-thính những đều hữu ích của thuyết-giả.*

Cuộc diễn-thuyết nầy cũng do ở mỹ ý quan Thống-đốc **Cognacq**, *ngài có mở mang sự kiến-văn dân ta buổi nầy. Các nhà hữu-chí nhân ấy cũng đề khỏi cuộc diễn-thuyết thường thường tại nhà hội* **Khuyến-học**.

Nhà hội **Khuyến học** *là cái cơ-quan thiết thời về đều khai-dân-trí, phát dân-tâm. Nay cuộc diễn-thuyết đề khởi sau nầy đã truyền ba ra, vui thả thay! chẳng nhằm thêm lên cái ánh lỗ rạng của hội khuyến-học ta từ đây, mà vẫn cũng một cái chủ-nghĩa khai thông thời thế rất lớn lao vậy.*

Nghe rằng ngày 8 Avril lối 8 giờ tối M. Trần-thiên-Thành thơ-ký tại dinh quan Hiệp-lý, sẽ khởi tiên diễn-thuyết về việc hát cầu-trung ta bây giờ, thật cũng một vấn đề nên giải minh lắm, mà cũng là một cái thuật mắc mỏ vô cùng. Nay các ngài có chí muốn phát minh về nghề hát cải-lương ta kiếm-thời, nhân đây chúng tôi đăng ảnh ta bày cái sửa-liên trong nghề hát cũ, chẻ nào nên đề, chẻ nào nên bỏ, cầu may có bổ ích được lí gì trong cuộc diễn-thuyết của các ngài chăng. Và chẳng nghề hát của ta từ xưa, sau ra — cái thuật chưa có chỉ là tinh. cái nghề chưa có chỉ là xảo. hãy còn ở lùng lùng trong cái thời-kỳ chưa phát minh chỉ hết; bao nhiêu sanh hoạt, bao nhiêu tân tuồng, cũng do ở sự tích cũ của Tàu mà phỏ-diễn ra cả; tuy không phải sự xưa tích ấy phần nhiều cũng có cái phong-hóa tốt về luân-lý dân ta lắm. Chỉ còn cái đều lẻ là:

1. — Vẻ mặt.
2. — Mang rầu.
3. — Bố cuộc.
4. — Tiếng nhạc.

5. — Giọng hát *v. v.*

1. — Cái nghề hát phần nhiều là trang-sức xưa tích cả của một lịch-sử minh hay lịch-sử nào, là ra qui hồ cho in cho giống, để người kiếm biết được việc cũ mà cảm nhớt là phải lựa chọn lịch-sử mà lối nào đề lấy khai-hóa quốc-dân, nói tóm lại là không dùng những cái gương xưa mà là gương không tốt.

Việc hát đã qui trang ra cho in cho giống là hay, mà nghề hát của ta từ xưa lại sai hẳn một điều là vẻ mặt qui quốt Cử dân-tộc trong cả thế-giới bây giờ mà xem, thì ta đã trông thấy nhơn loại trên mặt địa-cầu chia ra có năm sắc da: Trắng, đỏ, vàng, đen và mới sắc an-đam, (gris) khói-sắc (la kêu là màu tro) mà trông ra sự hát của ta lại có ở ra một thứ mặt người là kỳ-quái lắm; chẳng nhứng chẳng giống người trong một phương Á-Đông nầy, lại chẳng giống đến người trong năm châu nữa. Ai là người có coi hát cũ của ta, nghĩ lại kỹ mà coi, có phải là một điều tệ lớn về việc vẻ mặt chăng? Ấy là một đều ta nên cải.

2. — Hỏi sự tích xưa, thì phải sắm tuồng cho giống người xưa là phải. Nếu hát Tam-quốc, lối Đào-viên kết nghĩa, trong lần tuồng chánh vai là ông Quan, ông Trương và ông Lưu; thế thì mình phải coi sử cho biết coi một mặt hình dạng cùng cái đức tánh lái nân người là ở mình trạng ra cho giống hích mỗi nhứt là cái hình dạng phải cho giống. Cái nầy, đừng nói cái hình dáng không giống mà chi, thậm chí cái mang rầu cũng là quái gở. Nghĩ coi, cái thứ rầu gì mà bít miệng bít mồm như thế không? là hai đều ta nên cải.

3. — Hát hay, là qui tại bố cuộc. Bố cuộc cho giống, có thể giúp được cho sự hát nhiều lắm. Giả như muốn hát lần tuồng Tôn-phu-nhơn qui Hán, thì phải có thiết ra cái cảnh sông, có cảnh sông thì bà Tôn tất phải đi thuyền mới được. Thì người bố cuộc phải do cái cảnh-trí đó mà làm, nghĩa là làm sông cho giống sông, thuyền cho giống thuyền; được thế, chẳng những khiến người khán cuộc trông vào tưởng-tượng được mà thôi, mà người làm bà Tôn đối với cảnh trí ấy, có cái cảm-tình lai lân tự nhiên rằng mình là bà Tôn thật, thì tình-thần phát động của người làm bà Tôn trên sân khấu mới giống mới hay cho. Thế mà cách bố cuộc của ta chẳng phải vậy, đi thuyền, thì cập hai bên hông hai cỗ, hoặc có một lên trạo ở trước hay là ở sau, cầm cây chèo bơi bơi cho có chăng vậy thôi, nào có giống cái cảnh thiệt ấy đâu. Thế là ba đều ta nên cải.

4. — Nghề hát là do cái tiếc-tâu của âm-nhạc mà phỏ ra cái giọng. Tiếng nhạc cần phải điều-hòa có trật-tự, không rối loạn, không hỗn lạp, đề hoà ăn với tiếng hát, đầu nhắc đầu thưa, nghe ra cũng rỡ ràng trong suốt. Đã biết rằng cái bản nhạc phải do cái bản hát mà phỏ ra, song cái giọng hát cũng phải do cái thinh-âm của nhạc mà phát xướng mới được. Thế thì giọng hát với tiếng nhạc cần là phải điều hòa nhau không rối loạn nhau. Mà nhạc ta lại chẳng phải vậy. Nào là trống chiến, nào là đồng-la, nào là kèn, nào là phách, thổi, bưng tai nổ óc. Nhạc như thế, chẳng những không giúp được cho cái giọng hát thanh-cao mà thôi, mà lại làm hại cho cái tiếng tâm trong đục của người đang hát nữa. Thế là bốn đều ta nên cải.

5. — Trước-đây đã giải sự giọng hát với tiếng nhạc là cần phải điều hòa, không thể làm rối loạn nhau, hỗn tạp nhau được. Thế thì cái tiếng đờn phải có trật tự thì giọng hát phải dưỡng cho được trong suốt phần mình, hòa lẫn nhau cho rập ràng êm ả, là một đều lối yếu của nghề hát. Song nghề hát cũ của ta, phần nhiều là kèm phần êm ả điều hòa, giọng hát thường phải chát chúa không thể khiến cho người nghe hát phân biệt thinh-âm được. Nhạc ra đàng nhạc, hát ra đàng hát, cái thinh âm tiếc tấu không thể điều hòa nhau được, làm cho cái nghề hát ta xưa nay không phát minh ra là do có ấy vậy. Thế là năm đều ta nên cải.

Lược kể năm đều trên đó, tưởng nhà có chí với nghề diễn-kích ta ngày nay, nên trông vào và cũng nên biết. Phàm đều chi muốn cải-lương, tưởng ta phải do cái tệ-tập của ta trước đó mà chấm chước canh-cải lần lần, mới ngỗ hầu không sai cái trật-tự.

(Còn nữa)

T. T.

VỀ VIỆC

Đức Khải-Định ngự sang Pháp-quốc

Từ ngày Toàn-quyền *M. Long* thay mặt quan Thượng-thơ *A.Sarraut*, mà mới Đức *Khải-Định* sang Pháp-quốc, đặng dự cuộc đấu xảo tại Marseille, thì ai ai cũng nỏ nức ngóng trông cho Hoàng-thượng đến Saigon. Vẫn ngày trước Đức *Thành-Thái* có đến Saigon một chuyến, Nhà-nước có bày ra lắm cuộc lễ trọng thể mà hoan nghênh, dân ở trong hai mươi tỉnh lân chen đến xem, không biết sao mà nói.

Vì vậy mà không biết bao nhiêu người nay,hồi mai thăm không biết ngày nào đức Hoàng-thượng đương kiêm sẽ ngự qua Saigon. Nhứt là trong bao nay tôi thường có đăng những tin về vụ ấy, như những cuộc hành trình của ngài từ khi bước ra đi cho đến bữa qua tới Paris rồi trở lại Marseille, cùng là những việc ngài sẽ chọn những quan nào theo hộ giá v. v., đặng cho chư độc-giả biết.

Tuy vậy mà lòng người nô-nức trông ngóng cho thấy Hoàng-thượng cho đến đỗi lúc nọ trong bao nhiêu rằng Hoàng-thượng sẽ qua giang tàu *Porthos* mà đi, nên khi tàu *Porthos* lại kỳ rồi, cũng không biết bao nhiêu người đến hỏi. Đã vậy mà lại khi quan Toàn-quyền hồm ngọ ngoài Hanội đi đàng bộ vào ghé Dalat nghỉ, rồi vào Saigon, thiên hạ cũng đua chen đến xem nói rằng: chuyến nầy có đức *Khải-Định* vô một lượt với quan Toàn-quyền đặng sang qua Pháp-quốc.

Chưa biết tiếng phong văn ấy ở đâu mà ra, hay là ở lòng người mong mỏi cho thấy được Hoàng-gia mà sanh ra đều như vậy.

Ấy vậy hôm nay nghe rõ lại thì rồi đây quan Toàn-quyền sẽ trở về Pháp-quốc trước, còn đức Hoàng-thượng trong đàng Mai sẽ qua giang chiếc *Porthos* (nhưng mà chuyến sau) mà ngự sang Pháp-quốc sau. Ngài đi có quan lại-bộ kiêm bộ-hộ thượng-thơ *Nguyễn-hữu-Bài* theo hộ giá, cô ông *Vương-lữ-Đài* bộ-chánh làm đại-biểu cho Trung-kỳ đứng thông ngôn, và có quan Thống-sứ Trung-kỳ là ông *Pasquier* đi với ngài.

Thiết tưởng, *Por hos* đến chừng ở Bắc chạy về Pháp-quốc, thế nào cũng ghé đậu Saigon 24 giờ, chẳng lẽ đức Hoàng-thượng ở dưới tàu hoài, thế nào ngài cũng lên bờ. Thế thì chẳng ta ước ao lâm sao Chánh-phủ Nam-kỳ đến ngày ấy cũng bày cuộc lễ gì long trọng mà cung nghinh ngài và cũng cho trong mỗi tỉnh các quan, các tổng, các làng đến Saigon mà dự cuộc. Lâm như thế mới thỏa lòng người hoài vọng, kẻo thiên hạ cứ nay hỏi, mai hỏi hoài, và chẳng lẽ đức Hoàng-thượng ngài ngự đến Saigon mà để yêm liềm cho đặng.

Hôm nọ bao Echo Annamite cũng có đề lời ước trong nhà nước bày ra cuộc lễ tiếp nghinh đức *Khải-Định* vậy bởm nay bốn bảo cũng hiệp cùng mà cầu xin mấy lời thành thiệt có kết quả.

L. T. T. V.

Vô-tuyến điện

Tin Paris ngày 25 Mars 1922.

Thăng chức

Được thăng chức Nguyễn-soái quân-binh; Ông Jeannot; — chức quan tư: Các ông Doussain, Deichebarne, Douchet, Robert, Combe, Peyre và Caries.

Ký-kết về Thái-bình-dương

Tin hành Hoa-sinh-tông: Lão nghị-viên Huê-kỳ đã duyệt tờ Ký-kết về vấn-đề Thái-bình-dương.

Tàu chìm

Tin ở Gibraltar: Chiếc tàu lặng 5-42 chìm, 23 mang con người phải luy.

Tin Paris ngày 26 Mars 1922.

Đình chiến

Chánh-phủ Đô-rẻc thuận kỳ dự-thảo đình chiến nhưng mà xin xét lại nhiều đều-ước về việc binh bị.

Ông Raliberti đắc cử

Tin ở thành Nice: Ông Raliberti Thủy-binh bộ Thượng-thơ đắc cử là nghị-viên phòng Lão nghị-viên. Có 430 phải-viên bỏ thăm mà ông được 400 thăm.

Tin Bordeaux ngày 27 Mars 1922.

Hội-nghị các Thượng-thơ ngoại-giao

Sớm mai sáy các quan Thượng-thơ bộ ngoại-giao ở các nước Đồng-minh nhóm hội-đồng bàn nghị về cương-giới xứ Thrace và tái-nghị các điều-ước trong tờ nghị-hòa kỳ tại thành Sèvres, nói về Chánh-phủ Tuyết-kì phải tăng về cuộc tổ-chức cơ binh sơn-đâm. Chiều lại mới nghị-định xong.

Mười hai giờ khuya ông Schanzer sẽ sang thành Londres đặng sáng quy thương-lượng với ông Lloyd George.

Y-kiến I-ta-li

Báo Le Matin có đăng mấy lời của quan Thuộc-địa bộ Thương-thơ I-ta-li là ông Giovanni Amèridola nói rằng tình thân-ái hai nước Langsa và I-ta-li là một cái cớ làm cho ta đ ơc an tâm mà xem tiền đồ của hai nước. Ông lại ước cho hai nước lập tờ nghị-hòa để làm cho cuộc thái-bình được bền-vững.

Ngoại kemal Bey

Ông Yssonf kemal Bey ngoại-giao bộ Thượng-thơ của Chánh-phủ Angora đã giả thành Ba-ri hôm chiều thứ bảy. Ông đã sang Varsa mà đặp tàu chiến của Pháp đề trở về Incholi rồi thẳng về thành Angora.

QUỐC-TRÁ

Số bạc của c
hay gởi cho
Saigon đăng ph

Baclieu
Baria
Cantho
Cholon
Giadinh
Longxuyên
Mytho
Rachgia
Soctrang
Tânan
Thudầumột
Vinhlong

Giấy bạ

Việc giấy bạc m
trước ở ngoài
đã nhiều lắm,
trong nầy rồi.

HUẾ

Tân
Trong khoản
tại Huế nhứt là c
ta thường bán th
Thứ trong lớn 5 g
mà nay lại thấy b
có một cái, ngay
nuôi của loài gà
thế, chết vì độ rày
chứng sao lại các
chứng ấy. ở đườ
kin thời cũng có b
song đánh bạc th
tiếp bằng vì trừn
muốn ăn một vị
nơi khác mà ăn,
chỉ ngồi một nơi
đánh bạc một lượ
ở các sòng bạc ch
nhiều; thế mà sự ch
mà phải hai, nghi

QUỐC-TRÁ

Số bạc của c
hay gởi cho
Saigon đăng ph

Baclieu
Baria
Cantho
Cholon
Giadinh
Longxuyên
Mytho
Rachgia
Soctrang
Tânan
Thudầumột
Vinhlong

Lê Kí

Thừa-biên đình qu
và lê Khánh-tăng c

Nguyễn Châu-h
đường Douaumont
đã hoàn toàn, cấy
7 nở mùng 8 tháng
1922, tôi có tạ lễ
giản kính, tôi lại k
Mục-Liên tâm mâu
nghiệp, qui người
Ông và Bà trong b
coi hát và hỉ lạc ca

TRÂN
Thừa-biện

Xin xem chương
Bổn-báo lấy lá
bì của Ông Chấn
chứng cho.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

HỠI NGƯỜI ANNAM Chớ nên lạm thuốc của Người-quốc với thuốc Xứ Algérie là Thuốc-địa Langsa. Hễ biết lựa thuốc rồi ra thuốc trái đất ở xứ Algérie mà hút thì mới là đồng đồ thổ sẵng Algérie quả thiệt là đồ thổ sẵng Đại-pháp và chẳng có thứ thuốc nào ngon hằng Hãy nên hỏi thuốc hiệu Trái Đất

Đông-Pháp Thời-sự

Nam-kỳ

SAIGON

Xe đụng

Hôm 28, lối 8 giờ tối, tại đường Norodom một cái xe máy của đình Đốc-lý thành phố Cholon, trên xe có ông B..., chạy đụng nhằm một cái xe kéo số mấy không biết. Trên xe kéo có một người đờn bà tên Cao-thị-Dưu, 24 tuổi, ở đường d'Alsace Lorraine số 76. Nàng nói đau một bên hông nên đã đem lại nhà thuốc thì.

Xe đụng nữa

Lối 8 giờ rưỡi ban mai, tại đường Catinat, xe hơi số 995 của Cao-hoai-D. ... sốp-phơ là Van-vinh-Huê, 33 tuổi, đụng với xe kéo số 391 của Ng-van-Giêng, xa phu là Ng-van-Lem, 37 tuổi. Người khỏi hại, xe hư cũng chẳng bao nhiêu.

Say rượu

Hôm 28 mars, lối 10 giờ tối, một người sơn đà tên C... đi dẹp loan trên Langson bị thương, nay nghỉ tàu André Lebon về tới Saigon bị bắt bên nhà rồng vì người ấy say rượu đánh tên Võ-văn-Theo, 46 tuổi, cu-li hãng Peysson ở đường La Marne.

Người ấy lại cũng đánh con của ông C... ở Bắc-kỳ đi một tàu về đây đăng sang Pháp. Lúc linh bắt người ấy còn say mèm, chống cự lại với linh tuần nhưng mà rốt lại cũng bắt đặng rồi có « ba-truôi » đắc về tr... 11e Colonial.

Tớ trốn

Lê-thị-Quang, tàu kế lầu xanh số 29, đường Ch. seloup Laubat, thưa thì-Ba, 25 tuổi, là người nấu ăn, vì trộm trang vật và ăn quần đáng 49$50 mà trốn.

CHOLON

Ăn trộm

Thiều-Hanh, 26 tuổi, đang Quảng-đông, số giấy 16677, bán cà-phê, đường Cambodge số 24, cợ rằng bị ăn trộm lấy hết 150 đồng bạc và áo quần đáng 23 đồng nữa. — Tiều na...

Xe kéo

Ng-van-Hi, 39 tuổi, chủ xe kéo ở đường quai des Jonques số 195 thưa tên cu-li Võ-văn-Kiêm, 17 tuổi (trốn) vì trộm của y 16 $ 90 và 6 cái nút áo hột gà 9 đồng.

Đoạt

Tên Tam, chừng 38 tuổi, là bán cháo ghe, bị tập nhà vì tội đoạt 20 đồng bạc và quần áo 12 đồng của chủ nó là Diệp-thị-Ngọc, 37 tuổi, bán cá, đường Bonnard số 33.

Trộm to

Tat-Cu, 23 tuổi, khách Quảng-đông, số giấy 12398, nghề thơ mộc, ở đường trên (Route Haute) có rằng quảu tử nào không biết vào nhà y cay tủ lấy hết 120 đồng bạc và áo quần trang vật 231 đồng.

Bắt

Ng-van-Do, 23 tuổi, ở làng Phú-lê (Gia-định) đi ghe đến Cholon, ghe đậu Xóm-củi cớ rằng bị bối lấy 3250 bạc và một tờ bán ghe số 13593 với giấy thuế thân.

Ăn cướp

Tại làng Mỹ-lợi (Cầu-bè) mới xảy ra một đám ăn cướp rất dữ tợn.

Ngày 28 mars 1922, lối 5 giờ chiều, một bọn chừng 7 đứa, có ba cây súng thiệt, đến đánh nhà bà phó-tổng Tr... Chúng nó vào nhà giựt của rồi bà là hương-bộ C... một cây súng nữa là bốn, rồi đó chúng nó đánh phá trong nhà mà khuân tài vật. Dân làng chạy đến rất đông, song không dám làm chi chúng nó hết. Sau khi cướp giựt đã xong, đoạt đồ đạt, vàng bạc và ép quân rồi thì chúng nó bước. Tại gia tổng cong nuất trốt vài ngày.

Vụ này tổng làng còn đang ăn kết tuôi.

LÊ-VĨNH-THOÀN lai tin

Chạy êm ru

Một cái Ô-tô **Buick** *lớn 6 máy*
Một cái Ô-tô **Citroen** *nhỏ*
Của M. Nguyên
Gérant Saigon Palace Hotel
98 Rue Charner
Để tiếp qui-khách du-ngoạn giá rẻ.
Chauffeur giỏi và cẩn-thận lắm.

Trung-kỳ

HUẾ

Tân hại vô ích

Trong khoản tháng hai nầy ở các chợ tại Huế nhứt là chợ Đông-Ba thời người ta thường bán thứ trứng vịt lộn nhiều lắm. Thứ trứng lộn ấy đã lâu nay không ai dùng mà nay lại thấy bán nhiều thời trứng cũng có một cái nguyên do gì ở nơi sự chăn nuôi của loài gà vịt. Nhưng chẳng hãi thế, chỉ vì đó rày mỗi đêm càng khuya chúng nào lại càng nhiều sóng dành bắc chứng ấy. Ở dưới thuyền trên trên bờ nơi nào kin thời cũng có bầy sóng-mà trong nhứng sóng dành bắc thời chẳng cái vi ăn gì cho tiện bằng vì trứng gà trứng vịt lộn. Nếu muốn ăn một vị gì tất phải ngồi riêng ra nơi khác mà ăn, còn như thứ hệ lộn thời chỉ ngồi một nơi cũng có thể vừa ăn vừa đánh bạc một lượt. Vậy cái nguyên-do fy ở các sóng bạc cho chẳng phải ở sự chăn nuôi; thế mà sự chăn nuôi lại vì sự cờ bạc mà phải hại, nghĩ cũng là thật.

Nhứt-ký

Qui-phẩm quan Toàn-quyền

Ngày 31 Mars, không có nông lanh. Ngày 29 Mars có rước quan lương-y *Lecomte* chánh sở y-chánh lương-y *Degorge* Đốc-học trường y-học, lương-y *Maurras*, lương-y *Noël Bernard* đến khám bịnh thì cả thảy đều nói là bịnh Paludisme.

Ngày 1er Avril, Hôm qua bịnh an bữa nay cũng vậy.

Đại-biểu Bắc-kỳ sang qua Marseille

Mấy ông đại-biểu : Nguyễn-văn-Bằng chủ hội Quản-hung-Long nghị viên Thành phố Hanôi, Nguyễn-hữu-Tiếp nghị viên phòng Canh-nông, Phạm-duy-Tốn nghị viên Thành phố, qua giang chiếc André Lebon hôm sang qua đự ước đến tối. Nhân đường bước đường phải ghé Saigon, ba ông có đến viếng quan Toàn-quyền dặng chúc cho ngài bình mau thuyên giảm.

Thầy coi-ông Trương-vinh-Qui sang qua Marseille dự cuộc đấu giá

Chiếc Ambolse mới kéo neo chạy hôm qua, có ông Trương-vinh-Qui, anh ruột ông hội đồng Trương-văn-Ngôn, làm đại-biểu Nam-kỳ đi dự cuộc đấu xão Marseille.

Bốn-quan cầu cho ông Trương-vinh-Qui, biện lặng sóng êm hầu sang tới Marseille quan sát các cuộc rồi trở về lợi dụng.

Cuộc đua ngựa Saigon

Ngày chủa nhựt — 2 avril 1922

Độ thứ nhứt,

Prix Eclipse chạy bằng 1000 thước

Con La Panthère ăn cá		15 20

Độ thứ nhì

Prix Moka chạy bằng 1700 thước

Con Ô-rông ăn cá gagnant		2 50
	placé	1 10
Con Mậu-hầu ăn cá placé		1 50
Con Salup « placé		1 20

Độ thứ ba

Prix la Camargo (3e Série)
chạy bằng 1700 thước

Con Trianon ăn cá gagnant		2 00
	placé	1 40
Con Laisse Dire ăn cá placé		1 80

Độ thứ tư

Prix du Gouvernor de la Cochinchine chạy đang xa 450 thước

Con Victorieux ăn cá gagnant		1 40
« Grimace id.		1 40
« Victorieux ăn cá placé		1 20
« Long-đình ăn cá placé		1 40

Độ thứ năm

Prix Roi du soleil chạy bằng 2000 thước.		
Con Majesté ăn cá gagnant		5 50
	placé	2 30
Con Master placé		1 90

Miên-điện nông vụ

Gao trắng — Việc buôn bán có hơi cầm lại từ hồm đầu tuần chí cuối tuần, con giá lên nhiều.

Người mua nhiều thì toàn là Khách-trú, còn các nhà máy thì họ bán thứ « Small Mills » thì hồ cho tới 480 roupies và đều vai ngàn tấn thứ « Spécial » cho 10 455 roupies. Thứ Meedone. người ta cũng có mua. Khách-trú trả cho đến 490 Rs.

Giá hồi tháng mars, 480 Rs thứ « Small Mills » mua tại nhà máy.

Mars, 460 Rs. thứ « Large Mill » mua tại nhà máy.

Avril, 440 Rs thứ « Large Mills » mua của những người mua đi bán lại.

Mai-juillet, 480 Rs thứ « Large Mills » mua các những tay mua đi bán lại.

Về tuần lễ mồng ngày 11 Mars thì giá như vầy :

Mars, 405 8 Rs. thứ « Spécial » mua của các nhà máy.

Mars, 417 8 Rs. thứ « Small Mills » mua của các nhà máy lớn.

Mars, 422 8 Rs. thứ « Small Mills » mua của các nhà máy nhỏ.

Avril — 407 8 Rs. thứ « Spécial » mua của người mua đi bán lại.

Mai, Juillet — 422 8 Rs. thứ « Spécial » mua của người mua đi bán lại.

Bột gạo. — Họ mua tới pull nên giá lên tới 115 Rs.

Sánh lúa xuất cảng ở Rangoon
từ ngày 1er Avril đến 28 février.

	1922	1921
Chở qua Âu-châu.....	51.687 tấn	31.219 tấn
— Ceylan Afrique.		
— Reunion vân v...	7.541 tấn	29.499 tấn
— Ấn-độ đích danh	55.890 tấn	195.562 tấn
— Détroits Australie, Java, Nhựt-bản.....	29.840 tấn	62.062 tấn
— Mục-kỳ.....	862 tấn	
Tổng cộng....	145.323 t.	318.372 tấn

Ngày 8 Avril 1922

VỀ VIỆC TÀI CHÁNH

GIÁ BẠC

	Sơm mai
Nhà nước.	6 15
Ngân hàng Đông-Pháp.	6 15
Ngân hàng Hongkong Shanghai.	6 15
Ngân hàng Chartered	6 15

GIÁ BẠC ARGENT FIN TẠI LONDRES

Sơm mai

Tại Paris ngày 31 Mars 1922

	Trư mai	Trưa
Ngân hàng Đông-Pháp.	23 7/8	23 3/4
Ngân hàng Hongkong Shanghai. . .	23 7/8	23 3/4
Ngân hàng Chartered	23 7/8	23 3/4

GIÁ BẠC LIVRES STERLING

Tại Paris ngày 31 Mars 1922

Ngân hàng Đông-Pháp		48.50
Ngân hàng Hongkong & Shanghai . . .		48 5/8
Ngân hàng Chartered		48.50

QUỐC TRÁI ĐÀI-PHÁP

Tại Paris ngày 31 Mars 1922

Tự lợi 3 %	16	35	Tự lợi 5 % 1920	92 75
Tự lợi 5 % 1916	78	90	Tự lợi 4 % 1920	84 90
Tự lợi 4 % 1918	64	70		

MỄ CỐC

Giá lúa chở đến nhà máy Chợ-lớn bán trả lại
giá mỗi tạ-tây 60 ki-lô

Vinh-long.	4 20 đến 4.30
Sa-đéc.	4.40 — 4.55
Bến-tre.	4.40 — 4.50
Bạc-liêu	4.50 — 4.60
Nam-vang.	3.85 — 3.95
Giá thường thường trung.	4.30 — 4.35

Giá gạo chở đến tàu không tính thuế quan
bao lấy lotus, giá mỗi tạ-tây

Gạo Âu-châu số 1	8.25	8.65
Gạo Nhựt-bổn số 1	7.85	7.95
Gạo Java	7.25	7.35
Tấm.	6.50	6.60
Cám.	1.90	2.00

Thịt bò

Giá mỗi kí-lô. — Đùi 1 20 — Lưng-cường mỗi cotelettes 0 90 — Ngực 0 60 — Vai 0 60 — Nhượng chưn 0 60.

Lòng bò

Giá mỗi kí-lô. — Lòng bò 0 20 — Lòng bò cơn 0 50 — Gan bò 0 80 — Gan bò cơn 1 50.

Giá mỗi cái. — Đầu bò cơn 1 20 — Óc bò 0 20 — Óc bò cơn 0 30 — Cẩng bò hay là bò cơn 0 10 — Lưỡi bò 0 30 — Lưỡi bò cơn 0 20 — Tim bò 0 20 — Lòng bò 0 15 — Cái đuôi bò (1m) 0 04.

Thịt trâu

Giá mỗi kí-lô. — Đuôi trọn cái 1 50 — Đuôi chặt nhỏ rạt 90 — Vai chặt nhỏ ra 1 20 — Vai trọn cái 1 00 — Ngực 0 80 — Cả 0 60.

Giá mỗi cái. — Lưỡi trâu (cotelette) từ 0 15 tới 0 20 — Trọn lấy, gan, lòng, trái cật 0 40 — Óc 0 15 tới 0 20 — Lòng (tripes) 0 40 — Cẩng 0 30 — Đầu 0 70.

Thịt bò

Giá mỗi kí-lô. — Đuôi 0 70 — Phi-lê 0 80 — Xương sống nhỏ 0 70 — Gan (foie) 0 40 — Đầu 0 40 — Cẩng 0 60 — Mỡ (hàng nhất) 0 60 — Mỡ (hàng nhì) 0 50 — Tim 0 20 — Trái-cật (rognons) 1 50 — Ngực 0 50 — Sốn-cật 1 50 — Mỡ thịt cắt mỏi 0 60 — Xương gối (Pannes côtes) 0 40 — Lưỡi 1 40.

Giá mỗi cái. — Óc heo 0 15.

Thịt dê

Giá mỗi kí-lô. — Sốn-cật 0 70 — Đầu-dê (Boudins) 0 40 — Phổi-mách heo (Poumon moutons) 0 30. — Lưỡi-sường nhỏ (mouchellettes) 0 80 — Ba-tê (Pâte) các thứ 0 90 — Thịt heo rô-ti 0 80 — Giò heo chín 1 00 — Óc 0 40 — Lưỡi-sư tượng 1 00 — Đuôi heo 0 80 — Sốn-cật heo 1 — Phổi-mách gruyère.

Thịt dê

1 cẳng mỗi kí-lô — Gan 10 0 30 tới 0 40 (trọn cái) 0 40 — Đầu 0 50 — Đuôi 0 20.

AI MUA

Có dịp bán một cái xe hơi hiệu **CHANDLER** còn mới, và hai cái bánh secours. Ai muốn mua xin số nhà *42, đường Amiral Dupré.*

SAIGON.

Nên biết

Trong thân tộc của Madame Nguyễn-thị-Đạt, ở Bạcliêu, có mấy lời xin các vị thương gia cũng mấy chủ nợ hay rằng : « Chẳng nhìn và biết nợ nần chi của Nguyễn-thị-Đạt làm ra nữa. Xin chư vị lưu ý giùm. »

Dịp tốt

Có người muốn bán một cái xe-hơi hiệu « **FORD** » còn tốt. Đèn và máy móc vận-động đều dùng hơi điện khí. Rones Arnovibles — có đồng-hồ klokron — có đèn trong xe và đèn chiếu bên hông.

Xin do nơi đường **Testard số 99.**

DỊP TỐT

Cỏ bán 10 cái xe kéo bằng thiết Cao-bằng (Aluminium) mới tinh-bán giá rẻ.

Ai muốn, mua xin đến, hay là gởi thư bản ngài với **M. Nguyên-văn-Qui** ở đường Phước-kiến số nhà 15 *CHOLON.*

TIỆM

Đông-hiệp-Hòa

Số nhà 89, đường Quai Norodom, Nam-Vang
(PHNOM-PENH)

Ngỗ cùng quý khách đặng hay tại tiệm tôi có trữ một thứ *châm-tấy* nhuộm lành nhiều hàng ta thiệt tốt đệ nhứt không có thứ châm nào bì kịp cách thức nhuộm cũng như thỏ châm ta minh vậy loài luôn và giá đồng rẻ hơn nữa.

Như quý khách muốn mua thứ châm tấy nầy cùng là các thứ mau phẩm hay là nhuộc đen nhuộm vải và cách thức nhuộm xin quý khách viết thư đến tiệm tôi thì tôi sẵng lòng đặp lại lập tức.

Con cách mua trên đây muốn khỏi đến tiệm cùng đặng mà phải đến nhà giấy thép thì cũng quý khách ngụ do đồng tiền rồi lãnh hàng cũng tiện vậy nghĩa là **Contre-remboursement.**

Trăm năm không phai

TIỆM-HÒA-CHƯƠN-DUNG
NGUYỄN ĐỨC-NHUẬN
Số 73, Boulevard de la Somme Saigon.
(ngang gare xe lửa giữa chợ-cũ)

Thợ vẽ tiệm nầy đã có bằng cấp tốt nghiệp nơi trường xảo nghệ, và được 8 cái bằng cấp đấu xảo Hanội, chính vẽ thiệt tình xảo và để trăm năm không phai.

Chư quí vị muốn vẽ xin viết thư nói, tiệm nầy sẽ gởi cho một tờ cai bạch có biên rõ thước tắt giá cả và cắt nghĩa phân minh.

Xe máy đạp hiệu ALCYON

đua ăn hạng nhứt

Hôm bữa khai trương Trường đua xe máy đạp tại Saigon, bên phía mấy người Langsa đua lành phần thưởng của quan Toàn-quyền ban thì M. Le Stunff ngồi xe máy đạp hiệu ALCYON ăn hạng nhứt.

Còn bên phía mấy người Annam đua lành phần thưởng khai trường thì M. Trần-văn-Thinh hạng nhứt, M. Trần-văn-Chánh hạng nhì, hai vị ấy cũng ngồi xe máy đạp hiệu ALCYON.

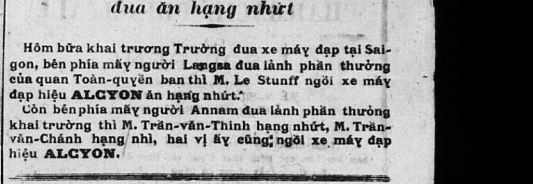

TIỆM BÁN VÀNG TÂY

HIỆU

CON RỒNG VÀNG

Ông **GIUNTOLI** *Chủ-nhơn ở lại đường Catinat*
môn bài số 135 và 143, gần bên Pháp-Việt Khách-lầu
(Grand Hôtel de France)

Kính mời chư quí bà và chư quí ông dời gót ngọc đến tiệm bổng mà mua đồ Nữ-trang. Nội Saigon có một mình tiệm nầy bán đủ các món đồ Nữ trang làm theo kiểu Annam cho bạn đồng-bang ta dùng. Chẳng thiếu chi là hoa-tai, cà-rá, dây-chuyền, đồng-hồ, mái-day bằng vàng, bằng bạc, trơn hay là có nhận đủ thứ hột xoàn.

Cũng có bán đủ thứ kiểu soi con mắt bằng ni-kên, bằng vàng và bọc vàng, kiểu thiệt bằng thủy-tinh, trong cả hoàn-cầu đều ưa dùng và các lương vàng đều nạp dụng.

Con hột xoàn thì chẳng thiếu thứ chi : lớn có, nhỏ có, nước trắng thiệt tốt, hoặc chưa nhận, hoặc lãm sẵn trong cà-rá bông tai đủ kiểu.

« Ông **GIUNTOLI**, chủ tiệm vàng hiệu **CON RỒNG VÀNG**, hồi trước có làm thợ bạc và thợ lãm đồng-hồ, nên biết coi cai quản các người làm công.

Chư quí bà và chư quí ông có mướn làm hay là nướn sửa đồ Nữ-trang thì xin đem tới tiệm nầy, thiệt sẽ được vừa lòng chẳng sai.

Trong Lục-tỉnh chư quí-bà và chư quí-ông có cần dùng đồ Nữ-trang thì xin hãy đến tại tiệm « **CON RỒNG VÀNG** » nầy vì tại tiệm nầy bán đồ thiệt tốt và giá rẻ hơn các tiệm khác.

NAY KÍNH.

廣東二天堂大藥房

NHỊ - THIÊN - ĐƯỜNG

PHARMACIE-ASIATIQUE
56, rue de Canton — à CHOLON

Extrait du Certificat délivré par l'Institut Pasteur de Saigon le 15 Octobre 1921.

Ces préparations peuvent être considérées, toutes, comme des préparations ou substances de la Pharmacopée chinoise. Elles paraissent ne présenter aucun danger, à condition de se conformer, pour leur emploi, interne ou externe, aux indications des notices ou des étiquettes. Enfin, elles sont en très bon état de conservation.

Sao lục tờ có bằng Institut Pasteur, Saigon ngày 15 Octobre 1921 chứng rằng :

Các thứ thuốc của tiệm tôi nói trên đây đặc biệt bằng nấy vị thuốc bên Trung-hoa. Thuốc của tiệm tôi không có một chất làm hại nhứt, miễn là trong khi dùng hoặc uống hoặc thoa, thì phải cứ coi theo các lời dặn hay là coi theo nhãn. Nói tóm một câu là tuyệt đối, các thứ tốt đã tha chẳng hư.

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG PHỤ-TỬ LÝ-TRUNG HUỚN

Phàm thứ khi trời thì ha xuống, khi đất thì trung lên, âm dương hiệp nhau mà sanh sinh hóa hóa; con trong nhơn thân cũng vậy, âm dương phải cho điều hòa thì mới được mạnh giỏi sống lâu. Nếu thanh-trung ma sa hão, trược âm lại lăng lê, thì trăm bịnh đều nhơm đó mà phát ra, nên phải có thông Lý-trung công vị phò-đỡ vị quân, chế luyện ra mà làm huờn, gọi là PHỤ-TỬ LÝ-TRUNG-HUỚN, mà trị thì mới thấy công hiệu.

Thuốc bổ chơn dương kết tức thì an uống chẳng tiêu, đại tiện không thiết, sôi nổi đau bụng, tay chơn bải hoải, sự lạnh tra nóng, hay ói nước giải, hoặc sanh chứng rét, trong thì tổn hư, hành phòng bất tiện; hoặc mach đi yếu ớt... thì phải dùng gừng lửi và dai-tao nấu nước uống với thuốc huờn nầy.

Thuốc PHỤ-TỬ LÝ-TRUNG nầy có tài làm cho thông kinh-mạch, đạt biện lý ; bổ ích vị tinh-tiên, an uống chẳng tiêu thì phải dùng nó cho nhiều mới thấy công hiệu.

Chư tôn quang cố, xin hãy nhìn cho kỹ cái nhãn hiệu Ông PHẬT của NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG thì mới khỏi lầm.

Giá mỗi hộp 2 huờn là ..... 0 $ 20 — *mỗi hộp 4 huờn là* ..... 0 $ 40

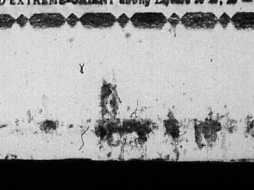

Một mình hãng Denis frères đại-lý cả Đông-pháp thứ hộp quẹt nầy.

Hộp quẹt nầy khắp nơi đặng nhơn bán là một sự nhỏ mặt hộp mà thôi.

QUỐC-TRÁI ĐÔNG-PHÁP

Số bạc của các hạt (công-nho các hạt) gởi cho nhà bản Đông-pháp Saigon đặng phóng-trái.

Bạcliêu	39550 đồng
Baria	150 »
Cantho	12.500 »
Cholon	302850 »
Giađinh	22.550 »
Longxuyên	15.000 »
Mytho	5.000 »
Rachgiá	26.500 »
Soctrang	40.000 »
Tânan	32.950 »
Thuđầumột	32.050 »
Vinhlong	31.650 »

Lễ Khánh-tăng

Mới tiếp thiệp ông/Trần-nguyên-Chấn, Thừa-biện đình qua Đốc-lý Saigon gởi mời về lễ Khánh-tăng chôn-hà Linh-sơn như vầy.

KÍNH

Nguyên Chân-hà LINH-SƠN 5 tại Cầnkh đường Douaumont (Saigon) nay sắm ta lại đã hoàn toàn, vậy trong bữa mùng 6, mùng 7 và mùng 8 tháng 3 Annam, 2, 3 và 4 Avril 1922, tôi có ta lễ khánh thành, ban ngày thì giản kinh, tối lại hát Quan-âm giản thế và Muc-Liên lăm mâu sang đủ mười của Địa-ngục, qua ngày mùng 9 ra giản thí rồi, mời Ông và Bà trong ba ngày ấy đến nghe kinh, coi hát và hỉ lạc cảng tốt.

TRẦN-NGUYÊN-CHẤN

Thừa-biện lai đình Đốc-lý Saigon.

Xin xem chương trình cấp theo đây.

Bổn-báo lấy làm thảm cảm đối lòng từ bi của ông Chấn và cầu xin chư Phật chứng cho.

L. T. T. V.

Giấy bạc một cắt giả

Việc giấy bạc một cắt giả mấy lúc trước ở ngoài Bắc-kỳ bọn gian xảo đã nhiều lắm, ngày nay trăng vô tới trong nầy rồi. Mới mấy ngày đây hương chức Hóc-môn có bắt đặng một người dân bà bán cá có 90 tấm giấy bạc một cắt giả. Vụ nầy quan bồi-thẩm cũng đang tra xét. Người dân bà thì đam giam vào khám còn giấy bạc thì gởi xuống nhà-bán khảm nghiệm.

Quận Hóc-môn từ ngày quan chủ quận *Giáp* trần nhậm đến nay, thì việc gian giảo trừ đã gần tuyệt, ấy cũng nhờ gương của ngài làm cho lồng làng ngó thấy.

Giấy giả 1 đồng

Tên Khách-trú Ma-Tham bị giải qua Tòa về tội xài giấy bạc giả 1 đồng.

Quan biện-lý hỏi nó thì nó không biết giấy bạc ấy giả, đến chừng tỉ-tiền người nó mới hay là bạc giả. Nó lại khai rằng của chủ nó trả cho nó. Đòi chủ nó lại thì chủ nó nói rằng có trả cho nó 80 đồng là 10 tấm giấy 5 đồng và 30 tấm giấy 1 đồng nhưng mà không biết rằng trong đó có một tấm giấy giả.

Còn đang tra xét.

Coi chừng giấy bạc giả 1 đồng cho lắm, ở ai ôi ! kẻo ma đã bị lãm rồi lại còn bị hại nữa, thế mới là khổ. Ngày gian gì mình biết lấy mình chớ Tòa không biết được.

Nhựt-ký

Qui-phẩm quan Toàn-quyền

Ngày 31 Mars, không có nông lanh. Ngày 29 Mars có rước quan lương-y *Lecomte* chánh sở y-chánh lương-y *Degorge* Đốc-học trường y-học, lương-y *Maurras*, lương-y *Noël Bernard* đến khám bịnh thì cả thảy đều nói là bịnh Paludisme.

Ngày 1er Avril, Hôm qua bịnh an bữa nay cũng vậy.

Mời các ông chủ có XE-HƠI ! Nếu xe hơi của các ông có bảo-hiểm mà nay đã hết hạn rồi muốn gia thêm.

XIN CÁC ÔNG NHỚ LẠI : Tại hãng Đông-Pháp bảo-hiểm mà bảo-kiết cái xe hơi của các ông thì các ông được có lời từ 30 cho đến 35 phần trăm rẻ hơn các hãng khác. Xe của các ông có sự gì ngăn trở thì hãng bồi thường lập tức. Khi vậy các ông viết vài chữ cho hay, hoặc lại nói miệng, hay là có dây thép cho hay, chẳng cần làm tờ giấy gì, hãng liền đem xe khác lại thế hành cho các ông, khi xe các ông vì hư mà chẳng chạy đặng.

Xin hỏi hãng : SOCIÉTÉ FRANCO-BELGE D'EXTRÊME-ORIENT đường Lafiere số 27, 29 — SAIGON.

PHẢI HÚT THUỐC IMPÉRIALES

A. COURTINAT & Cie — SAIGON

PHARMACIE PRINCIPALE

CUA NG

L. SOLIRÈNE

nhứt hạng bào-chế sư

KẾ NGHIỆP CHỐ ÔNG G. RENOUX

16 ngang nhà hát tây. — SAIGON

Tiệm thuốc nầy đứng bực nhứt đã lâu năm rồi và buôn bán lớn hơn các tiệm thảc trong cõi Đông-Pháp nầy.

Tiệm thuốc nầy được có tiếng là nhờ chuyên bán thuốc thượng hạng, nhờ có một ông thầy bào-chế nhứt hạng, vân là cư-nhơn bác-vật xuất thân, dùng xem sóc việc bào-chế thuốc một cách rất kỹ lưỡng, trông theo toa của các quan thầy thuốc ra cho người ta; lại nhờ có người Tây và người Nam thầy thầy đều tin cậy.

Tiệm thuốc nầy cứ do theo ý người bạn hàng mà bán thuốc, hoặc tuân theo toa của quan thầy thuốc mà bào-chế, chớ chẳng hề khi nào lầm sai, hay là lúc trong tiệm không có thứ thuốc người ta hỏi rồi không đem thứ thuốc khác mà đổi thế vào.

Tiệm thuốc chánh của ông L. SOLIRÈNE khuyên những bạn hàng:

Mến dùng thuốc của ông L. SOLIRÈNE là một người chủ tiệm rất ngay thẳng, chiều hiền đãi sĩ;

Vì thuốc tinh tấn, mỗi lần thuốc bán, tay gởi qua đều có thí nghiệm cho rõ tốt xấu, thiệt giả;

Vì có bạn hàng đông đảo, nên bán mau hết, không có thuốc cũ;

Vì có quan thầy bào-chế nhứt hạng, xem xét kỹ lưỡng cách bào-chế thuốc cho ý theo toa của quan thầy.

VIN TONIQUE

ET

BI-NUTRITIF

DU DOCTEUR RIP

Vệ-sanh TƯỚU của Lương-y RIP chế

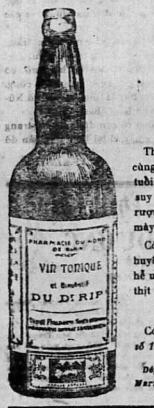

Thứ thuốc rượu nầy là một vị đại bổ gân cốt cùng là trán kiện tinh thần, hết kỳ là bao nhiêu tuổi đều uống đặng cả. Những kẻ tuổi cao khí lực suy giảm, vội thấy ngày xuân đã thôn mòn hễ uống rượu nầy vô, thì ắt dặng cử lão thành đồng, mặt mày tươi tốt, coi trẻ, lại mặng hơn xưa.

Còn con nít liệt nhược, đờn bà mất máu, cô huyết bạch, có chửa, những kẻ hao tổn tinh thần hễ uống rượu nầy vào thì mạnh mẽ lẫm liệt, dẻ thịt đỏ săn, tinh thần trán kiện.

Giá mỗi ve là ba đồng bạc.

Có trử bán tại tiệm thuốc Tây ở đường *Marin số 190, Cholon.*

Dépôt PHARMACIE FRANCO-CHINOISE *190, rue de Marins CHOLON.*

ĐAU NHỨC GÂN CỐT.

NGỦ KHÔNG AN GIẤC.

Dầu cớ gì, hễ uống thứ *SIROP FOLLET* thì mạnh thiệt.

(Trong sách tánh được của ông BOUCHARDAT có lời ban ngợi khen)

Uống xô ngã an giấc. Khi thức dậy không lang ác nhức đầu.

Không phải ! ! — Bình tỉnh hồn. — Cực tinh hảo.

ĐỒNG MẠNH : Mỗi muỗng xúp thì trộn một cả ram Chorall.

ĐỒNG THƯỜNG. — Người lớn mỗi ngày 3 muỗng xúp trộn với sữa, hay là nước trà.

Có mới mình nhà trước Pharmacie Principale của ông L. SOLIRÈNE có bán mà thôi

XIN GHÉ MẮT

Ở đường Catinat Saigon mới mở ra một cái tiệm bán đủ đồ gia vị, nào các thứ rượu chát, rượu Champagne, nước suối, bánh hộp, nào dầu thơm, đồ dùng theo việc nấu nướng, đồ bằng pha-lê, bằng sành, đồ bạc, dao, nĩa, muỗn, mức, đủ thứ trái cây tươi bên Đại-pháp đem lại mới khéo lắm.

Epicerie Saigonnaise HỒNG-VĂN et A-PHÁT 162-164, rue Catinat SAIGON

Bán sỉ, bán lẻ.

Giá rẻ hơn các nơi. Gởi đi khắp lục châu, gởi hàng, đem tiền tới nhà thơ lánh (contre remboursement.)

Xin quí quan, các ông các bà có điệp đi Saigon ghé lại tiệm tôi mà xem công cuộc chúng tôi buôn bán.

Gương tốt

Làm người mà hiểu nghĩa vụ thì gương cũng đáng nêu

Trong phần lòng Lợi-thuận, có 15 làng thuộc về quận (Cầu)et các làng thì gần tiền bạc công-nho thì chẻi chỡ, mà nhơn dân thì nghèo, song kỳ quốc-trái nầy, có ông Phạm-trung-Tín là Chánh-tổng dương quyền, hết lòng vì nước vì dân, nên ra cổ động mà khuyến nhủ nhơn dân thì coộc quốc-trái kỳ nầy, ai ai nghe rõ các đều ích nước lợi nhà, cũng vui lòng đẹp ý mà che quốc-trái. Chẳng có một đều chi trở ngại như mấy kỳ quốc-trái các năm trước. Bởi vậy nên nói trong tổng số người phóng-trái đặng 103 người; số vé mua đặng 216 vé; số bạc là 1075$ đồng; mà có 8 người cho vay số nhiều kể ra sau nầy.

1- Ông Phạm-trung-Tín, Cai-tổng, 20 vé số bạc 100 đồng.
2- Ông Võ-đăng-Khoa, cựu Hương-chủ, 20 vé số bạc 1000 đồng.
3- Ông Lê-phát-Đạt, cựu Hội-đồng địa hạt 20 vé số bạc 1000 đồng.
4- Ông Đỗ-văn-Thăng, Bản-biện, 15 vé số bạc 225$ đồng.
5- Ông Lê-minh-Hiền, Phó-tổng, 5 vé số bạc 250 đồng.
6- Ông Phan-văn-Bông, Hương-cả, 5 vé số bạc 250 đồng.
7- Ông Lê-văn-Ngọc, cựu Thủ-bộ, 3 vé số bạc 150 đồng.
8- Ông Trần-Khánh, cựu Thủ-bộ, 2 vé số bạc 100 đồng.

Còn lại 95 người thì mỗi người đều mua 1 vé tất cả. — Thật là dân sự trong phần lòng nầy ít nhà hào gia phú hộ; dân phần nghèo nhiều hơn hết; duy có một đều tỏ lẽ biết nghĩa vụ, ích nước lợi nhà. Gương cũng đáng nêu cho phơi phớ lòng những người dương ấy.

Việc trước đâu qua rồi, còn hầu mong việc sau khác nữa.

NGỌC-DIỆP

Một người lầm tốt cả bọn đặng nhờ

Sửa luật phá án

Năm 1921, Nam-Trung-Nhựt-Báo số 206 ngày 13 septembre, ông Nguyễn-văn-Đượm hội-trưởng Lương-hữu hội Thông-ngôn Trung-sự Nam-kỳ, có bố cáo cho bạn đồng nghiệp hay rằng sự sửa lệ phá án mà nhơ ông *Hồ-văn-Kinh* và *Nguyễn-công-Hòa* kêu nài đã lại được hai tháng cũng gần thành.

Vì bởi ngài tỏ tài, hay trước mà mừng, chớ chưa rõ chắc ngày ban hành luật kỳ vào Đông-pháp là ngày nao. Nay thiệt quả như hy vọng của ngài, quan bảo J. O. I, năm 1921, trường 1586, có chỉ du Chánh-phủ Mẫu-quốc ngày 17 juin 1921, qua ngày 24 août 1921, Chánh-phủ đã ban hành luật kỳ vào Đông-pháp ta rồi, nghĩa là từ rày cái lệ phá án cũng như lệ chống án; hai tháng du (60 ngày). thiệt quả mấy mặng thay cho những người có việc kiện thưa nhỏ nhỏ nơi Tòa-án, có đủ ngày mà tean liệu phải chăng sự của mình; không còn phải tùng cái lệ xưa. Có nhiều người muốn cậy mình viết đơn mình, mà khi đến phòng quan mà xin phá án, thì đã quá mươi ngày rồi, qua phép, nên tệ đầu phải quầy cũng bọp bụng.

Thầy quan bảo chẳng qua trẻ, nhưng lường lại cũng là sự ích chung, cho nên lật đật gởi xin để lợi cho chư độc-giả rõ mà ghi nhớ, nếu chỗ thầy biết của tôi không còn chi sai lầm và không con đến chỉ sửa lại.

NGUYỄN-HỮU-VÂNG.

Lời rao

cho mấy chủ xe kéo chở muốn

Nên dùng thứ Cao su pneus C.G.M cho xe mình.

Vỏ (enveloppes) hàng nhứt, một cặp 12 $ 50

Ruột (chambres à air) 5 $ 00

Bán tại Hãng nấu Cao su, ở đường Boulmont Saigon.

Nguyễn-văn Búp

(THỢ KHẮN ĐỀN)

Propriétaire du Salô-đờn à Binh-nhâm Lai-thiên

Chỗ làm khăn bông, Bombay và nhiều tàn đủ kiểu kim-thời, có kiểu cạp tóc muốn hết đính lại đừng như nón vậy, rất tiện; phải đo ni, bằng muốn vấn thì khéo đo. Còn muốn dày mỏng tùy ý muốn từ 3 tấc (10 lớp thôi). Giá khăn có 1 hạng; hạng nhứt 3 đồng, hạng nhì 2 đồng rưỡi, hạng ba 2 đồng. Qui ông mua sẽ phải tới chịu thì phải trên 2 khăn gởi contre-remboursement chẳng biết trước tiền cho 1 mối.

Binh cáo

Hãng EMILE PEYSSON ở Saigon, ngang nhà hát Tây, môn bài số 4 có bán đủ thứ đồ y phục cho đờn ông và các đồ trai đăng. Đồ đã tốt lắm theo cách văn-minh, mà giá lại rẻ hơn các nhà buôn bên Đông-pháp.

Có bán áo so-mi, cà-ra-oách, nón đi chơi và nón cối ngựa, đi máy bay, đi xe hơi, vớ, giày, vớ và quần áo cho con nít, đầu thơm, đồ đi đàng đi đường, đồ dùng bọc hiếu, đồ đi chơi Tennis, đá banh, vân vân.

Dầu hỏi hiệu cái Mảo

Dầu hỏi hiệu Cái Mảo (Le Pétrole Couronne) cũng dầu của hãng Compagnie Franco-Asiatique des Pétroles. Dầu nầy thấp đèn lắm. Hễ dùng dầu hỏi thì chẳng nên quên hiệu Cái Mảo. Phải tìm cho đặng hiệu Cái Mảo mà mua, thì mới đặng dầu thiệt tốt.

CROWN OIL

LANGKAT

Trong Lục-châu các tiệm thay một cho hãng Compagnie Franco-Asiatique des Pétroles *đều có bán thứ dầu hỏi nầy*

Trong Lục-Tỉnh anh em muốn hỏi thăm đều chi, xin viết thư cho hãng Cie Franco-Asiatique des Pétroles ở Saigon đường *Boulevard de la Somme, số 100.* Chủ hãng sẽ hồi hồi âm lập tức

TIỆM ANNAM

Đồng giày và may Y phục Langsa

Lê-văn-Bền, *Kế-nghiệp*

cho nhà PHÚ-TOÀN

17-19, Rue Amiral Courbet (Halles Centrales)

SAIGON

Liệt-vị hãy mua thứ dầu hỏi hiệu Rắn Neo (Le Pétrole Ancre) của hãng Compagnie Franco-Asiatique des Pétroles mà dùng. Dầu nầy thấp đèn sáng sước mà không có khói. Thiệt là thứ đầu tối nhứt hạng trong Hoàng cầu.

Trong Lục-châu các tiệm thay một cho hãng Compagnie Franco-Asiatique des Pétroles *đều có bán thứ dầu hỏi nầy*

Trong Lục-Tỉnh anh em muốn hỏi thăm đều chi, xin viết thư cho hãng Cie Franco-Asiatique des Pétroles ở Saigon đường *Boulevard de la Somme, số 100*

Chủ hãng sẽ hồi âm lập tức.

Thời-sự Cẩm-Nang

Thầy bốn chữ « Thời-sự Cẩm-Nang » chưa tôn đã hiểu ngay là một quyển sách tối cần tối yếu để khảo-cứu việc thời vụ phải thay đổi hoài.

Đã xuất-bản năm 1922, xin gởi đến nhà in ông Nguyễn-văn-Của 157 Rue Catinat Saigon mà mua kẻo hết.

Giá một quyển ..... 2$00

SAM-QUANG-HUNG

TIỆM BÁN VÀNG LÁ

ở đường Canton, số nhà 46 — CHOLON

鋪金馨廣岑岸堤

Bổn-hiệu chánh lập tại Hongkong đã có mười mấy năm rồi, *chuyên nghề bán vàng lá* thiên-hạ đều biết danh, bổn-hiệu muốn cho qui-khách tiện gót, nên năm 1921 lập thêm một tiệm ở tại *Cholon đường Canton số 46.* Nếu qui-khách có mua vàng lá thì hãy nhìn cho chắc cái nhãn PHI-HÔNG thì khỏi lầm đồ giả.

CHOLON, SAM-QUANG-HUNG,
Cẩn cáo.

Kho trữ đồ hoàn cầu

MAGASINS UNIVERSELS

157, Rue Catinat. SAIGON

Đờn ACCORDÉONS. — 10 Touches 2 Basses	16 $	00
10 Touches 4 Basses	36	00
21 Touches 8 Basses	70	00
Dầu MENTHE. — Có Hội thưởng Kim-bài (dùng đã khát, khử độc trong miệng và hơi-tử. — Ve bỏ túi	0	15
Ve lớn	0	70
ARLESIENNE. — Rượu uống bổ : Kola, Coca và Gentiane của ông Castel-Chabre bào tế sư chế ra. Ve 10 lít	0	70
DAO. — Kiểu tốt, một lưỡi có cáng bằng métal oxydé	0	65
Bánh SÔ-CÔ-LA. — Hiệu « GYP » một hộp	0	30
CÂNG-VIẾT ĐỰNG MỰC ngòi bằng VÀNG 14 Carats	2	00
BỐ LÔ ÔNG để may mũng thứ thiệt tốt có quan Thuộc-địa Thượng-thọ công nhận. — Bề ngang 2m30, mỗi thước	1	50
Bề ngang 2m50, mỗi thước	1	90
NÓN hiệu « *COQ-GAULOIS* » (bỏ trắng, liège thiệt) Intérieur uni	6	15
Intérieur plissé	7	00
NÓN nĩ xám	4	00
Dầu LOTIONS để xức tóc. — Ve nhỏ mỗi ve	0	70
Ve lớn mỗi ve	1	30
Dầu COLOGNE thứ 90e giá bán rao hàng. — một ve	0	40
Khăn MU-XOA vải batiste giá bán rao hàng 1 chục 12 cái	3	50

ĐỀN LÒA *đốt có mấn sóng,* hiệu BEST WIZARD.

Trước đây.
Không hàng bao,
Sáng trắng ngọn,
Không hay nghẹt,
Dễ đốt,
RẺ

Nội Nam kỳ có một mình tiệm TRẦN - QUANG - NGHIỆM 84 *đường Espagne Saigon*

Có trữ hai hiệu đồ mới thôi.

Trần-văn-Trí

76 rue d'Alsace-Lorraine 76. Tiệm bán đồ

SAIGON

Bán sỉ và bán lẻ đồ phụ tùng xe máy và xe kéo, làm xe máy và xe kéo. Có sẵn sàng xe kéo cho mướn cùng là xe nhà.

Người chủ tiệm nầy đã có làm lâu trong hãng người Langsa, mới lập tiệm cho nên đóng xe khéo chắc chắn và kỹ lưỡng lắm mà giá bán giá rẻ hơn mấy hàng khác.

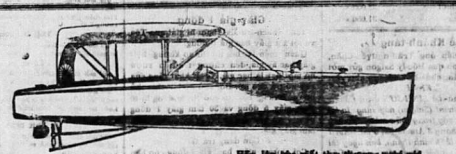

CANOT HỚI

Để chở chuyên mau lẹ, để tuần du điền địa

Hãy lấy tên viết thư thương nghị với

Charles BARDON

Quai de la Marne, SAIGON (Khánh-hội)

MỘT CÁI KIỂU THEO LOẠI « POPULAIRE », KIỂU LÀ AUTO-GLISSEUR 35 ccm

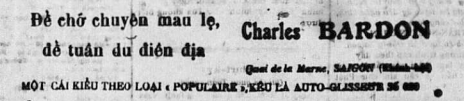

Chắc chắn đong kỹ cang giáng đẹp — Khoái hoạt ly lang mạnh mẽ. Giá rẻ.

Rượu mạnh hiệu DEJEAN đã thơm mà lại ngọt làm cho những tay thạo rượu đều thảy khen ngợi

Chỉ một mình hãng Denis frères *có trữ mà thôi*

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây nầy dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-Pháp nầy, lập ra từ năm 1856

Hồi trước của ông HOL-É và RENOUX nay ông SOLIRÈNE nhứt hạng bào-chế sư kế nghiệp

Ở Saigon, ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục-châu chức quản từ có cần dùng thuốc tây xin hãy viết thơ cho tiệm thuốc nầy mà mua, thì sẽ được vừa lòng.

Quốc DƯỢC-TÁNH LƯỢC BIÊN đã xuất bản rồi, ai muốn xin, thì viết thơ cho ông L. SOLIRÈNE, người sẽ gởi cho không

PENSIONAT

Khuông-hưu-Phường.

VINHLONG

Préparation rapide au Certificat d'Etudes primaires.

Nuôi kỹ, dạy cẩn. Thường năm thường thi đậu nhiều; nếu học-trò càng ngày càng đông.

Năm rồi thiếu chỗ nên bồn-trường mới thêm rộng nước dặng ba mươi chỗ nữa.

Qui-ông qui-bà muốn cho con học, xin viết thơ trước, tựu trường sẽ có chỗ sẵn.

Pension complète.

Giá tiền trường:

Lớp nhứt (thi bằng cấp sơ-học) và lớp nhì	14$00
Lớp ba, lớp tư và lớp năm	13 00
Lớp sáu (học chữ quốc-ngữ)	12 00
Demi-pension.	
Lớp nhứt, và lớp nhì	7 00
Lớp ba, lớp tư và lớp năm	6 00
Lớp sáu (học chữ quốc-ngữ)	5 00
External.	
Lớp nhứt, và lớp nhì	4 00
Lớp ba, lớp tư và lớp năm	3 00
Lớp sáu (học chữ quốc-ngữ)	2 00

Cách-thức trường có in sẵn từ hồi: xin viết thơ hỏi, bổn trường lập-tức gởi cho.

Ngày tựu-trường: 15 février 1922.

Tiệm đồng xe

Sẵn xe và bán đủ đồ phụ tùng

Đường Lagrandière số 99 và 101

Đầy-Hồ Saigon

TRẦN-VĂN HIỆP chủ tiệm

Kính cùng Lục-châu qui khách đặng rõ: Tiệm tôi có đồng đủ kiểu xe nhơn là, xe mui, xe ban hành, xe kiểu, xe ngựa kéo, cùng có đồng thêm tố hạt thơm kiểu kiểu thích, xem xe thì rõ khéo, lên nước, mười sự đều vừa, cùng có bán các thứ xe cũ nên ai chê chưa có bán đến xe đó đó, bán xe cũ-mới hãng cây giá bao lấy phải xét qua đặt đồ thay đổi khác kiểu đến thì đồ xét rõ ràng chắc vừa ý lòng mà lắm; nếu ai đến đặng mua cái đồ đồng-xe cũ-mới giá bao nhiêu thì xin cho xem qua.

Gần chợ gần khách ở xa muốn gởi thư hỏi thăm mua sắm thì chúng tôi sẽ tức tốc hồi liền đáp.

Hãng nầy có bán thứ rượu chác đỏ và trắng hiệu **VINS BERMOND DE BORDEAUX** của hãng Bermond đã lập ra hơn một trăm năm.

Bản nguyên thùng. Giá rẻ và rượu lại tốt thơ ngay hàng.

Trong Lục-châu qui vị nào muốn dùng rượu chác trắng và đỏ thiệt thì làm hàng nước trái nho thì nên đến hay là viết thơ cho hãng **EMILE PEYSSON** ở Saigon, ngang nhà hát Tây, môn bài số 4 mà hỏi.

HÃNG

ông P. Ribeyrolleset C.

Ở Vườn đi Chánh-tổ đường Saigon số 10 gần cửa-sông nước Saigon

Có bán máy cày ruộng và đồ phụ tùng máy.

Thầy mặt cho hãng Ông F. H. SCHOLE.

Có thợ rập máy giỏi ở tại hãng.

MÁY TOT CHẠY — Ai muốn máy đồ thì mua, thì chỉ giùm không an tiền công.

Lời ngỏ cùng các vị điền chủ!!! Hãng **EMILE PEYSSON** ở ngang nhà hát Tây, môn bài số 4, Saigon, kính tỏ cho các ông hay rằng có bán một thứ thuốc hiệu **RATINOL SPECIAL** đặt giết chuộc ngoài ruộng **MÀ THÔI**

Như đông thuốc nầy thì phải giữ cho khéo, **ĐỪNG CHO CÁC LOÀI VẬT TRONG NHÀ NÓ CÓN ĐƯỢC VÌ THIỆT HẠI LẮM.**

OÁN-HỒNG-QUÂN *THƯ SÁU*

in rồi, thứ bảy còn tiếp

Dầu đánh bóng hiệu **MIROR** là một thứ tốt hơn hết trong các vật chất để dùng giữ nước sáng và mới luôn luôn cho những đồ mình đồng hoặc loại kim là đồ theo phong thổ nước trong xứ thường hay bị tên sét. **ĐÙNG THỬ ĐỂN ÁT CHIU LIỀN.**

Bán lẻ trong các tiệm tạp-hóa và tiệm bán đồ đồng sắt tại Nam-kỳ và Trung-kỳ.

Bán sỉ: tại Hãng MARSEILLAISE D'OUTRE-MER

Một mình trữ bán

Ở đường Obier — SAIGON

Tiểu đàm

VỢ NGOAN, CHỒNG ĐẠI

Có kia rất khôn ngoan, lấy nhầm thằng chồng dại. Bữa kia cô ta dệt dặng ít cây vải, gói lại một gói rồi biểu anh chồng đem đi bán, bán mất cây là hốn quan; nhân ái trả lời: «Quan chim tiền cũng chớ chịu. Anh chồng mang gói vải ra đi, rao cả sớm mà không ai kêu gọi. Tới khúc đường kia, một ông giáo sư thấy vậy kêu lại mà mua hai cây, song không có đem tiền theo, nên ông nói với anh dại ấy rằng: «Bữa nay tôi chẳng có đem tiền theo lung, vậy mai chủ hãy lại nhà tôi mà lấy. Nhà tôi ở trước kia, *ở chỗ chợ đông mà không ai bán, chỗ kèn thổi tô le, chỗ có cây tre một mắt.*»

Sáng ngày anh dại nhớ lời ra đi, kiếm từ sớm mai cho tới trưa mà không thấy cái nhà của ông giáo sư chi, mệt đứ, tức giận quá, về học với vợ. Chị vợ rất sáng trí, nghe nói qua thì hiểu liền, bèn nói với anh chồng rằng: «Có một chút vậy mà mình nghiệm không ra, cái chợ đông không ai bán, là cái trường dạy học, chỗ kèn thổi tô le, là chỗ có trồng trúc, chỗ có cây tre một mắt, là chỗ có trồng hành. Vậy mình hãy đi lại trường học có trồng trúc và hành ở trước thì vô đó mà dòi tiền.» Anh chồng nghe lời, tới nơi quả thấy ông giáo sư bữa trước. Ông giáo sư trả tiền và hỏi anh dại coi ai bán ra cầu dễ của mình cho biết mà tìm đến. Anh dại nói rằng vợ của mình chỉ. Ông giáo sư khen thầm chị nọ có trí vộ cùng.

Bữa kia nhà ông giáo sư có đám giỗ, ông giáo sư biểu học trò mời anh dại tới dùng cơm. Anh dại chẳng từ chối, tới nơi ăn uống rồi từ giã ra về. Ông giáo sư muốn thử trí vợ của anh dại một lần nữa, bèn lấy một cái hoa lài cắm trên miếng phân trâu rồi gói chung với ít cái bánh mà gởi cho anh dại đem về cho vợ. Anh dại về tới liền đưa cho vợ. Vợ mở gói ra xem, thấy vậy thì biết rằng ông giáo sư muốn nhạo mình, vì có câu rằng: *«Tiếc con gái khôn lấy thằng chồng dại; tiếc bông hoa lài cắm bãi cứt trâu.»* Chị ta nghĩ cho rằng vô duyên bạc phận, buồn rầu ngày đêm, tính tự vận cho rồi một kiếp. Chiều bữa kia, chị ta ra mé sông vắng vẻ, ngồi than khóc, quyết nhào xuống đó mà nhịn ăi. Chẳng dè từ khi ông giáo sư gởi bánh cho chị nọ rồi thì biết làm sao sự khuấy chơi của mình cũng sẽ sanh hại lớn, nên suy nghĩ trong bụng rằng nếu chị kia có buồn rầu mà muốn tự vận thì có nhào xuống sông sớm chớ chẳng đi đâu. Nghĩ chắc như vậy rồi ông bèn sắm một cái vợt rách nát, mỗi bữa ăn mặc đồ rách rưới, giả đi dài theo mé sông mà vợt cá. Chiều bữa ấy, đi tới khúc vắng, thấy một người đờn bà ngồi có sắc buồn rầu, thì biết chắc là vợ của anh dại chớ chẳng ai, bèn lại gần dỗ chị nọ biểu đi chỗ khác cho mình thả vợt. Chị nọ nghe tiếng dỗ mình, ngó lại thấy một ông già đầu bạc phơ-phơ, mang gió, cầm một cái vợt rách trăm lỗ mà đi vợt cá, thì bất tức cười thầm, nghĩ cho ông già tuổi cao đầu bạc dường ấy mà hồi còn đại thay, hướng chi là chồng mình còn nhỏ. Ai đi vợt cá bằng một cái vợt rách ten ben, thì biết chừng nào cho dặng một con cá mà ăn. Nghĩ như vậy nên người sự buồn, trở về nhà giữ đạo xướng tùy như cũ.

N. T.

Như mua được hộp hoa hình «LA NOUVELLE CHAMBRE CLAIRE UNIVERSELLE» thì mỗi người đều vẽ được khéo các thứ sơn thủy, hình, văn vân,

Hộp hoa hình nầy làm rất kỹ và dùng lắm.

Hãng **EMILE PEYSSON** ở Saigon, ngang nhà hát Tây, môn bài số 4 làm Phải biết.

TIỆM BÁN ĐỒ CHỤP HÌNH

HIỆU

"Photo Nadal"

Ở đường Catinat, 120

HOA ẢNH CÁCH HUẾ-MÌ

Hình lộng quyển	
6 miếng giá	5$ 00
12 miếng giá	9 00
Hình Cartes postales	
12 miếng giá	4$ 00
Hình nhỏ	
12 miếng giá	0$ 86
Hình dán giấy hình: 3 miếng giá	0 50
Hình dán giấy thông hành: 3 miếng	1 50

BÀN SỈ VÀ BÁN LẺ

Những đồ phụ tùng, kiểu chụp hình, giấy, và máy chụp hình,

Đồ phụ dùng về bằng dầu: Các thứ màu, Viết chì màu, đồ vẽ, bố, bàn chải, chơn bàn, hộp đựng đồ đồ đồng, cây cọ giấy, màu trộn v. v.

Màu nhuyễn nhứt hảo hạng nhượm đủ thứ hàng gió: Vải, hàng, lụa tơ, chỉ v. v.

Hồi giá nơi mọc-tọc.

KHOÁN CHẤT THUY

(Nước suối tinh khiết)

VICHY VICHY ÉTAT

PHÁP-QUỐC-TUYỀN

VICHY CÉLESTINS

Có bán nguyên đồ cả nhơn ve.

Trị bịnh đau thận, bịnh đau bàng-quang, bịnh đau ruột. Thiên-tinh bịnh "Ký" — Bán mấy chỗ đồ-tốc.

VICHY GRANDE-GRILLE trị bịnh đau gan và bịnh đám.

VICHY HOPITAL trị bịnh thương tỳ, trường nhiệt

Hãy coi chừng đồ giả mạo, khi mua phải chỉ cho trúng thứ nước nào mình muốn dùng.

VICHY-ÉTAT DIỀU TẾ

SEL VICHY-ÉTAT là muối tự nhiên trong nước suối ấy mà ra.

PASTILLES VICHY-ÉTAT mỗi khi ăn cơm rồi uống chừng 2, 3 hoàn thì đỡ tiêu hóa.

COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT dùng để cho mình đun nước ấy *Mỗi bữa chết.*

Sự tốt của da

Trong 5-6 phân vòng da mặt, có ước 2700 chưn lông. Mỗi chưn đều động bụi dơ. Giữ da cho tốt thì nhờ bọt sà bông Cadum nó đi thẩu trong chưn lông đuổi ra hết, thì tự nhiên da trở nên mịn và mát mẻ. Từ đây cũng nên khởi sự mà dùng lần đi, sà bông Cadum bán số 2$,50 tiệm nào cũng có.

Các nhà phú hộ ở nhơn chỗ không có đèn điện-khí thì nên mua đèn hiệu TITO LANDI thắp bằng dầu sáng mà dùng.

Đèn nầy tốt hơn các hiệu đèn khác.

Có trữ bán sỉ tại hãng **EMILE PEYSSON** Saigon, ngang nhà hát Tây, môn bài số 4

XE MÁY

« La Semeuse »

Hiệu cũ Langsa đã bán trong Nam-kỳ có 30 năm rồi.

Bánh trước, sau cầm lộn lên xuống được đỡ chận bánh.

Bánh sát cùng bánh cây.

Giá sụt nhiều

Người chánh trữ là: ông.

BERTHET CHARRIÈRE và Công-ti tại Saigon đường kinh-lấp môn bài 68.

Hãng **EMILE PEYSSON** ở Saigon ngang nhà hát Tây, môn bài số 4, có cho mượn films Langsa và ngoại quốc đặng hát bóng

CHUYỆN ARẠP

(Tiếp theo)

Còn thứ hoàng-tử A-Mết, cũng rầu như thái-tử vậy, song chàng không bỏ thế gian mà đi dâu. Nhân vì chàng không biết mũi tên của mình bắn ra vì đâu mà mất biệt như thế, nên chàng lên thiên-hạ, một mình ra giáo-trường gần cung tìm kiếm khắp nơi, kiếm tới trước mãi song không gặp dặng.

Chàng cứ đi tới hoài đường như có ai giục thúc, đi đến bên núi rồi lên đến một cái gộp thì thấy từ giáo-trường đến đó xa ước bốn dặm đường, gộp ấy thì chẹo leo qua, nếu chàng muốn trèo qua mà không gần chi thì chẳng dễ dàu chi.

Chàng bước lại kiếm thế đặng trèo, kế mắt thấy một mũi tên nằm trên đá; chàng lượm lên ấy mà xem thì quả là mũi tên của mình đã bắn ra, nên chàng lấy làm kỳ, đứng mà suy nghĩ: «Nó đây cho gì! La thay, dưới đời nào ai có sức hay bắn tên đi xa đến thế nầy cho đặng.» Vẫn khi lượm lên ấy thì chàng thấy nó nằm roi trên đá chớ không phải ghiềm vào đâu cả, nên chàng định rằng no bị đội mà rớt lại đó. Chàng thầm nghĩ: «Việc nầy rất lạ, mà chắc là điềm lợi ứng cho ta chớ không phải là điềm hại. Hay là phần ta đã khiến hồng đi một cái phước chung-thân, song cón dành để cho ta một cái phước chi khác nữa đặng giải lòng sầu của ta đây thì phải.»

Tưởng như vậy, hoàng-tử xem lại cái gộp thì thấy đã gần ra vời hằng vào nhiều chỗ, chàng dòm vào một chỗ hẳng ấy, xem kẹt nầy đến kẹt kia, và, bỗng đâu, chàng thấy có một cái cửa sắt không lỗ khóa. Chàng e là cửa ấy đóng; mà khi xô nó, cửa ấy lại bế vào trong, và chàng thấy một nẻo dốc hơi xuống, không nấc, chàng bèn lần theo đó mà đi, tay thì cầm mũi tên trum-trúm. Chàng tưởng nẻo ấy ăn vào chốn nào tối tăm lắm, nào dè, đi đặng một chặp, chàng thấy có yến sáng khác đợi tiếp với yến sáng trong chốn chàng mới vừa qua khỏi đó, và khi vào đến một khoảnh rộng ước năm sáu mươi bước vậy, chàng lại thấy một tòa dài-các rất nguy-nga. Chàng chưa kịp xem cho kỹ cái ngoại-dung của dài-các ấy, thì đã thấy một nàng, cốt cách phi-phàm, nhan sắc khó trạng ra cho tạc, chỉ rằng cả hàng vóc của nàng mặc và cả châu ngọc của nàng đeo khôn để thêm vào một vẻ chi cho đẹp, thì biết là nàng xinh đẹp bực nào, khoan thai bước ra trước cửa, sau có một tốp con đòi theo hầu hạ, nên, chàng thấy vậy, liền biết ai là chủ trong dâm ấy.

Vừa thấy nàng, hoàng-tử đi riết đến đặng thi lễ, và nàng thấy chàng đến, liền cất tiếng nói trước như vầy: «Cung nghinh A-Mết hoàng-tử đó; mời điện-hạ dời gót ngọc đến gần đây.»

Nghe kêu, chàng lấy làm lạ vô cùng, khó hiểu vì cớ nào mà trong chốn lạ lùng mình chưa từng đến, lại có người đàn-bà ấy biết đặng mình là tên đó mà kêu. Chàng đến gần nàng và gai xuống ra mắt, rồi đứng dậy mà rằng: «Bi-phu đã lại bước tục đến cõi bồng-lai mà tiên-nương không chấp trách lại hoan-nghinh phủ-hủy thì bi-phu cảm đức vô-ngân. Mà bi-phu xin thất lễ hỏi lại tiên-nương cho rõ vì đâu mà tiên-nương biết đặng bi-phu và cớ nào, tiên-cảnh ở chốn nầy vắn chẳng xa kính-địa của tệ-quốc cho lắm, mà bi-phu mới biết đặng đây mà thôi.» Nàng ấy đáp: «Nếu điện-hạ muốn rõ, xin mời ngài vào trong đây, rồi thiếp sẽ tỏ bày tự-sự.»

Nàng nói rồi liền mở đường đi trước đắc hoàng-tử vào một cái phòng có nghi-tiết rất lịnh làng, và hoàng-tử xem qua những đồ đạc phô trương thì thấy toàn là đồ cực xảo và nhẩm lại ở thế-gian chẳng ai mà có đặng bao giờ. Chàng nhẩm nhìa rồi khen chẳng ngớt. Nàng ấy lại nói: «Đây là phòng lạm của thiếp nên chẳng có chi cho lắm, để rồi rồi thiếp sẽ với ngài dỉ xem các phòng kia thì ngài mới thấy là thật đẹp hơn nhiều.» Nói rồi, nàng ngồi lại ghế giữa, mời hoàng-tử ngồi kề và tiếp rằng: «Điện-hạ đã phân rằng thấy thiếp biết ngài mà ngài không biết thiếp như vậy nên ngài lấy đó làm chuyện lạ mà hỏi thăm, thì thiếp xin giải cho ngài rõ: Dề dâu ngài không biết trong hoàng vũ nầy có người phẩm mà cũng có thần tiên ở vậy. Thiếp đây vốn là con của một vị đại-tiên tên là Bà-Ly Ba-Nu. Thiếp đây cũng biết lịnh phụ-vương, và các lịnh hoàng huynh, hoàng-đệ và công-chúa Nưu-Du, Ni-Lá nữa. Điện-hạ thương công-chúa và đi châu lưu làm sao thiếp rõ hết, và bằng như thuật ý lại cho ngài nghe, cũng là đặng, vì là đồ nơi thiếp mà có bản trái lẻ thuốc của ngài mua tại Mạt-sa-canh, mà có bản lấm khám nhạc của Tai-lú-Hượt-Sinh mua tại Si-rạt, và cũng đồ nơi thiếp mà có bản cái ống ngà của hoàng-tử A-Ly mua tại Si-rạt mà thật đẹp hơn nhiều.» Nói rồi, nàng ngồi lại ghế giữa, mời hoàng-tử ngồi kề và tiếp rằng: Điện-hạ đã phân rằng thấy thiếp biết ngài mà ngài không biết thiếp như vậy nên ngài lấy đó làm chuyện lạ mà hỏi thăm, thì thiếp xin giải cho ngài rõ:

(Sau sẽ tiếp theo).

Tại hãng EMILE PEYSSON ở Saigon, ngang nhà hát Tây, môn bài số 4, có bán đủ đồ cho đồng-bang ta dùng. Hàng hóa đã tốt mà giá lại rẻ lắm, chẳng hãng nào bì kịp.

Có bán đèn **TITO-LANDI**, *áo so-mi cổ-ra-oách, nón đi thể, giày bố cho người lớn và con nít, dầu thơm, đồ để đi đường, quần áo cho con nít, đồ dùng họa hình, hộp họa hình* «**La nouvelle Chambre claire universelle**» *đồ để chơi Tennis, đá banh,* thuốc giết chuộc ngoài đồng **Ratinol special**.—Rượu chác đỏ và trắng bản nguyên thùng hiệu **Vins Bermond de Bordeaux**.

SAIGON. — IMP. DE L'UNION

Certifié le Gérant n° 2035-4
Saigon le 2 avril 1922
[illegible]